

Miia Pekkanen
Tukireitti 10-12 B 11, 37130 Nokia
0407791159
nokianluonto@gmail.com

NOK/253/2026

Nokian kaupunki, Kaupunkikehityspalveluiden kirjaamo
Kaupunginvirasto Harjukatu 21, 3 krs, 37100 Nokia
kaupunkikehityspalvelut@nokiankaupunki.fi

Mielipide Kahtalammin osayleiskaavan suunnittelusta

1. Lähtökohdat

Kiitämme yhdistykselle myönnetystä lisääjasta.

Kahtalammin osayleiskaavan kaava-alue on noin 1,8 neliökilometrin laajuinen alue Nokianvirran ja Turuntien välissä. Idässä kaava-alue rajautuu Ruskeepään asuinalueeseen ja lännessä Kohmalan alueeseen. Suunnittelualue on enimmäkseen peltoa sekä metsäisiä alueita.

Kaupungin kasvun tulisi tapahtua kestäväällä tavalla ja perustua ensisijaisesti yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen. Tiivis yhdyskuntarakenne edesauttaa kevyen liikenteen käyttöä, kustannustehokkaan joukkoliikenteen järjestämistä sekä vähentää tarpeetonta yksityisautoilua. Kaupungin kasvu yhdyskuntarakenteen tiivistämisen kautta edesauttaa samalla asukkaille tärkeiden virkistys- ja ulkoilualueiden säilyttämistä.

Tulevaisuuden asuinalueiden tulisi sijoittua jo ihmisen muokkaamille alueille, minkä vuoksi kaava-alueesta osa saattaa soveltua yhdyskuntarakenteen laajentamiseen, mikäli pientalovaltaisten alueiden laajeneminen on ehdottoman välttämätöntä. Nokian kaupunki keskittyy kuitenkin liiaksi pientalovaltaisen asutuksen järjestämiseen, sijoittaen asuinalueita yhä kauemmas keskustasta ja kestäväen liikkumisen palveluista.

Suunniteltavalla alueella on sellaisenaan olemassa merkittäviä arvoja, jotka on huomioitava osayleiskaavaa suunnitellessa, kuten lähiluonnon virkistyskäyttö, ekologiset käytävät sekä kulttuurihistorialliset arvot.

2. Lähiluonto

Kohteena olevan alueen kaakkoisosa Turuntien varressa Ruskeepään ja Kahtalammin välillä on metsäaluetta. Metsäalue jatkuu luoteeseen kohti Taivalkunnantietä noin alueen puoliväliin saakka.

Metsäalueen puusto ja kasvillisuus ovat erittäin monimuotoista. Turuntien lähitienvo on kuusivaltaista, mutta alueen luoteisosassa löytyy myös tuoretta lehtoa pähkinäpensaineen. Alueen puusto on ilahduttavan moni-ikäistä, alueella on myös eläimistölle tärkeitä pötkelöitä. Alueen puusto mahdollistaa jopa taantuneiden kolopesijöiden reviiirit ja lisääntymisen alueella.

Maanpinnalla on runsaasti kaatuneita pötkelöitä ja lahoamisvaiheessa olevaa puustoa, joka edesauttaa lajikirjoltaan rikkaan eliöstön elinmahdollisuuksia alueella. Maanpintaa peittävät sammalikot sekä lehtomaisilla alueilla keväälle tyypilliset kasvit, kuten valkovuokko ja kielo.

Alueen keskiosassa on kosteikkoja, joista toinen on peltoalueen itäreunalla. Kosteikolta laskee aikoinaan ojitettu puro kaakkoon kohti Turuntietä.

Metsäalue on laajassa virkistyskäytössä ja se on tärkeä erityisesti lähialueen asukkaille. Laajasta virkistyskäytöstä huolimatta alueen käyttö kohdistuu poluille ja polkujen ulkopuolinen alue on säilynyt alueen luonteeseen nähden erittäin elinvoimaisena ja monimuotoisena

Metsäalueella on tarkemmin katsottuna havaittavissa vanhojen asuinpaikkojen ja maankäytön jälkiä, kuten ikaikaisia pellonpohjia ja kiviaitojen raunioita. Metsäalueen luoteiskärjessä on pieni nyppylä valtavine koivuineen, jonka juurella on todennäköisesti vanha asuinkenttä. Nämä maankäytön jäljet luonto on vuosikymmenien ja -satojen mittaan vallannut takaisin itselleen.

Metsäalue toimii nykyisellään keskeisenä viheryhteytenä Teernijärven sekä Järvenvainion pähkinäpensaslehdon suuntaan, ja edelleen länsilounaaseen kohti metsäisempiä seutuja.

Lähiseudulla ei ole vastaavaa aluetta, jolla olisi samankaltainen merkitys luonto- ja virkistysalueena, minkä takia maanmuokkausta ja rakentamista ei tule sijoittaa näille metsäisille alueille.

Alueen luontoarvot kärsivät jo valmiiksi Turuntien aiheuttamasta melusta. Lisääntyvä melu ja metsän pirstoutuminen tulisivat heikentämään alueen ekologisia ja hyvinvointia lisääviä arvoja entisestään mikäli Turuntien ja Taivalkunnantien väliin rakennetaan tieosuus. Tämä katkaisisi myös ekologisen käytävän Teernijärven suunnalta.

3. Maisema-arvot

Alueen keskiosa ja Nokianvirran varsi on merkitty maakuntakaavassa kulttuurimaiseman maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, minkä tähden alueelle ei tulisi sijoittaa toimintaa, joka heikentää kulttuuriympäristöjen tai luonnonperinnön arvojen säilymistä.

Alueelta löytyy myös arkeologisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita ja muinaisjäännöksiä (Kuva 1). Alueelta löytyy niin historiallisia asuinpaikkoja, kivikautisten esineiden löytöpaikkoja kuin rautakautisia kiviröykkiöitä ja kalmistoja. Osa näistä kohteista on suojeltu muinaismuistolain (295/1963) nojalla.

Kuva 1. Kaava-alueelle merkityt muinaisjäännökset (muinaismuistot.info)

Arkeologisten ja kulttuurihistoriallisten kohteiden sekä kulttuurimaiseman turvaamisen kannalta emme kannata rakentamisen lisäämistä alueella. Lisääntyvä maankäyttö ja rakentamisen aikainen tärinä voivat tuhota muinaisjäännöksiä. Lisääntyvän liikenteen melu heikentää myös maisema-arvoja.

Huomautamme myös itse Nokianvirran olevan 2000 miljoonaa vuotta vanha geologinen ruhje, jonka arvo geologisena kohteena unohdetaan kaupungin päätöksenteossa. Sillan rakentaminen tietäisi maanmuokkausta, joka yhdessä tulevan tieliikenteen kanssa rapauttaisi alueen kallioperää.

4. Liikenne

Maakuntakaavassa on esitetty uusi tielinjaus Harjuniitystä Nokianvirran yli Turuntielle suunniteltuun Kahtalammin eritasoliittymään. Tielinjaus kulkisi kaava-alueen läpi ja tuhoaisi kaava-alueella nykyisin olevat metsäalueet.

Uusi tielinjaus Harjuniitystä Kahtalamille on raskaasti ylimitoitettu. Tietä perustellaan maakuntakaavassa Harjuniityn alueen kasvun tuomalla paineella, joka nykyisessä tieverkostossa ohjaisi Turuntielle pyrkivät autoilijat Nokian keskustan läpi. Perustelu ei kuitenkaan ota huomioon Harjuniityn tulevan junaseisakkeen luomia mahdollisuuksia vähentää alueelta tulevaa autoliikennettä Nokian keskustan suuntaan.

Nykyaikainen yhdyskuntarakenteen kehittäminen tulee olla liikennettä minimoivaa ja suunnata liikennettä olemassa oleviin paikallis- ja kuntakeskuksiin, tässä tapauksessa kohti

Nokian keskustaa ja Tamperetta. Siksi uusien yksityisautoiluun kannustavien tieosuuksien rakentaminen tulisi lopettaa. Varsinkin kun kyse olisi niin valtavista ja resursseja vievästä urakasta kuin Nokianvirran ylitys.

Uusi tielinjaus ei myöskään tukisi joukkoliikenteen kehittämistä Kahtalammilla, sillä kaava-alueen kaltaiseen maaseutumaiseen alueeseen kohdistuva työpaikka- tai asuinrakentamisen aiheuttama liikenne ei perustuisi joukkoliikenteeseen, vaan yksityisautoilun kasvuun.

5. Yhteenveto

Osayleiskaava pohjautuu vanhentuneeseen suunnittelukäytäntöön, joka painottaa löysää maankäyttöä sekä yksityisautoilun ja liikennemäärien kasvua. Tämä tulevaisuuskuva ei osoita kestäväää suunnittelua, minkä vuoksi kyseenalaistamme maakuntakaavassa esitetyn Nokianvirran ylittävän tieosuuden rakentamisen. On myös mietittävä, kuinka realistisena Turuntien liikennemäärien kasvua voidaan pitää.

Kaupungin kasvun tulee tapahtua kestäväällä tavalla niin, että kaupunkisuunnittelu ei vaaranna luonnon monimuotoisuutta eikä kulttuurisia arvoja, vaan perustuu ensisijaisesti maankäytön tiivistämiseen. Myös olemassa olevien asukkaiden virkistystarpeet tulee huomioida entistä paremmin, mahdollisten tulevien asukkaiden sijaan.

Jos kaava-alueelle on ehdottomasti lisättävä maankäyttöä, se tulisi mielestämme kohdistua kaava-alueen pohjoisosaan Taivalkunnantien varteen olemassa olevien tieyhteyksien piiriin. Tämä edesauttaisi myös joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä Koskenmäessä ja Taivalkunnantien alueella. Koska nämä alueet olisi mahdollista yhdistää joukkoliikenteen palveluiden pariin, emme näe mitään syytä myöskään Turuntien ja Taivalkunnantien yhdistävän tieosuuden rakentamiselle. Tämä tieosuus valmistuessaan heikentäisi alueen luontoarvoja metsää pirstomalla ja melua tuottamalla sekä muokkaisi perinnemaisemaa radikaalisti.

Nokialla 8.5.2026

Miia Pekkanen
Puheenjohtaja
SLL Nokia

Timo Kervinen
Sihteeri
SLL Nokia